

Camí ramader IV

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector est, nord-est i nord del terme municipal
Emplaçament Creua el terme municipal d'est a nord-oest.

Coordenades:

Latitud: 42.02659
Longitud: 1.98936
UTM Est (X): 416336
UTM Nord (Y): 4653223

Classificació

Número de fitxa 08255 - 211
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Aquest camí ja no es fa servir per conduir ramats transhumants a la muntanya la qual cosa provoca el perill de pèrdua i oblit. Alguns trams són difícils de seguir.

Protecció Legal
Observacions protecció: Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Dpt. d'Economia i Finances. Gran via corts catalanes, 635, 08010 Barcelona

Fitxes associades:

[Capella de la Trinitat de Vilalta](#)
[Borralleras](#)
[La Pinya](#)
[Vilalta](#)
[Molí de Vilalta](#)
[Pont del Regatell](#)
[El Roc Foradat](#)

Descripció

El camí ramader travessa el municipi de Santa Maria de Merlès d'est a oest i entra al terme municipal, provinent de Prats de Lluçanès, per la zona del collet de Sant Sebastià. Un cop es travessa el collet, a la zona sud del serrat de les Arnes, troba una bassa d'abeuratge. El camí segueix vorejant la costa de Borralleras uns centenars de metres en direcció nord passant prop del Roc Foradat i baixa en direcció nord-oest cap a la masia de Borralleras. Des d'aquí el camí continua a l'oest cap al molí de Vilalta, on travessava la riera de Merlès per sobre una palanca, i s'enfilava direcció nord-oest cap a la masia de Vilalta, passant a tocar de la paret nord de la capella de la Trinitat. Aquí el camí es troba tancat amb murs de pedra a banda i banda, per evitar que els ramats es fiquessin dins els camps i horts. Vilalta constituïa una casa de parada de pastors i ramats transhumants, que eren acollits a la lliça de la masia. Des de Vilalta continua el camí en direcció nord, creua el torrent del Regatell pel pont de Vilalta o del Regatell, creua l'actual carretera C-154 i es dirigeix a la masia de la Pinya, zona per on surt del terme municipal de Santa Maria de Merlès i s'entra al de Sagàs.

Història

Aquest camí ramader que passa pel terme municipal de Santa Maria de Merlès forma part de la ruta IV, rutes identificades pel Grup de Treball de Transhumància del SOLC que passen pel Lluçanès. És un camí que procedeix de la Selva i el Vallès Oriental, travessa les Guillaries i la Plana de Vic (pel nord de la ciutat) i entra al Lluçanès per la zona de Sant Bartomeu, on es creua amb la ruta III. El camí segueix en direcció a Olost, Santa Creu de Joglars (on es creua amb la ruta I), Prats de Lluçanès, el Serrat del Grau (on creua amb la ruta II) i segueix cap a la riera de Merlès en direcció a Sagàs i Olvan (AADD: 2000).

Els camins ramaders neixen a l'edat Mitjana, en la necessitat de traslladar els ramats des del mar cap a muntanya, per garantir bones pastures a l'estiu i retornar-los a l'hivern quan els prats es cobreixen de neu. Al llarg de l'edat Moderna els camins ramaders es van anar consolidant i fou al voltant dels segles XVIII i XIX que la transhumància arriba al punt àlgid. Al Lluçanès, que proveïa importants pastures intermèdies, es vivia en funció a aquests camins, els quals generaven una potent activitat econòmica i consolidaven els principals nuclis de població. Emergia el sector tèxtil llaner i les grans fires de bestiar - que coincidien amb la pujada dels ramats cap a la muntanya (primavera) o en el retorn del bestiar de la muntanya (tardor)-. Les grans fires i mercats tenien lloc al peu del camí ramader i algunes d'elles es conservaven fins no fa massa temps. L'activitat vinculada als camins constituïa una font de beneficis, com ho demostra l'emplaçament d'hostals al llarg del seu recorregut. Les cases pairals ubicades prop dels camins i conegudes com a cases de parada o acolliment també aprofitaven els beneficis dels ramats i n'atenien les seves necessitats. Així els pastors tenien lloc per dormir i menjar i les cases aprofitaven, d'altra banda, els excrements dels ramats, molt profitosos per abonar les terres.

Bibliografia

AADD (2000). Els camins ramaders del Lluçanès. Solc.

AADD (2007). Els camins ramaders del Lluçanès (vies principals). Mapa. Solc.

